

sem jaz?» — Solon ni, kakor je oni pričakoval, imenoval njega, ampak poleg Tela, nekega atenskega meščana, dva brata Kleobisa in Bitona. In zakaj je ta dva blagroval zaradi njune sreče? — Njih mati je bila paganska svečenica in vsakokrat ob določeni svečanosti se je odpeljala v tempelj darovat boginji. Prigodilo pa se je nekdanj, da ni bilo živine doma. Kaj sta storila sinova? Iz iskrene ljubezni do svoje matere sta se sama vpregla v voz in pripeljala mater do templja. Mati je bila silno ganjena in goreče je molila za srečo svojih otrok. Milostivo nebo ju je zaradi njih prelepega čina prečudno poplačalo. Sklonila sta se pred žrtvenikom in mirno in sladko brez smrtnega boja zasnula v večni sen.

Živo mi je tedaj stopil pred duševne oči naš Mozar. Pri vsakratnem spominu na grška brata Kleobisa in Bitona in slovenskega Mozarja čutim *vso* *uzvišenost in vse veličastvo otroške ljubezni*.

Dobri bratec.

Po narodnem motivu spisal Juraj Pangrac.

Mati gredo v bližnji trg na semenj. Pred odhodom rečejo svojim otrokom: »Le pridni bodite, vam bom nekaj lepega s semnja prinesla.« — »Bomo, bomol« jih zagotavljajo otroci, in mati odidejo.

Otroci so bili tistikrat vsi brez izjeme res prav pridni.

Najstarejši, Gregor, se je napotil v gozd, suhljadi in dračja nabirat. S težko butaro na hrbtu je komaj prihrpel opoldne domov. Lenčica je pasla Rdečko; napasla jo je tako, da se nista poznali kravi lakomnici kar nič. Jerica je nanosila v golidi čeber vode in nastrgala krompirja, da ga bodo mati, ko se povrnejo iz trga, pristavili k ognju in skuhalo za kosilo. Mihec je pa izdeloval domače naloge in varoval Nejčka. — Pridni so torej bili otroci zares, a — lačni pa tudi . . .

Opoldne, ko so odmolili angelovo češčenje, so se vsi nehote ozrli tja pod lipo na mizo, kjer se je druge dneve ob tem času že kadilo iz skled. Ko so se spomnili na kosilo, so se jim sline pocedile, in še bolj so občutili glad, da jim je kar zakrulilo v želodčkih.

Gregor je bil še posebno lačen. Njemu je brez dvoma še najbolj krulilo v želodcu, in najbrže so se njemu še najbolj cedile sline po grlu, a izdati tega ni hotel. Oči je pobesil nekam plaho, kakor da bi ga bilo sram, da je tudi on pogledal tja na mizo po jedi, pa se potajil, rekoč: »Žejen sem!«

»Žejen sem!« — Ha, morda je bilo tudi nekaj resnice na tem, zakaj težka butara ga je zdelala jako; a vsekakor bi govoril bolj po pravici, ko bi

dejal, da je lačen. — Ne tako Lenčica; ta se ni znala potajevati. Naravnost in odkritosrčno je potožila: »Kako sem lačna!« — »Jaz tudi, jaz tudi!« sta vpila zdaj še Jerica in Mihec.

Vsi so torej tožili, ko ni bilo še kosila na mizi, edino Nejček, ki je v sami srajčki sedel pred hišo na ovčji koži, edino ta ni tožil, ampak pridno je grabil po kamenčkih poleg sebe in se igral z njimi v pesku.

»Pijmo!« se oglasi zdaj zopet Gregor.

»Jejmo!« pravi Lenčica.

»Kje pa bomo dobili?« de vprašajoče Jerica.

»V materini skrinji!« meni Mihec.

Vsi štirje planejo pokonci, da bi šli pogledat v materino skrinjo. Tedaj pa zavpije Nejček tam z ovčje kože: »Aj, v mam'no sklino sli vi?...«

Sicer ni bilo znano Nejčku, da je greh, tudi staršem kaj vzeti, ampak edino to je vedel, da so bili mati vselej prav hudi, kadar se je kdo lotil, da bi odprl skrinjo. In to mu je prišlo sedaj na um, zato je zavpil: »Aj, v mam'no sklino sli vi? — Le caite, jaz vse mami vedal bom!«

To slišati, zgrabi vse štiri jeza — lakota je huda reč — da stisnejo pesti in, deroč se na vse grlo: »Tepimo ga, tepimo ga!«, planejo nadenj.

Tepen bi bil Nejček, toda v trenutku, ko so se vrgli nadenj ti gladni vročekrvneži, so se pokazali izza vogla — mati...

Ko zagledajo mater, zapre porrednežem sapo. Pesti jim omahnejo ob životu doli in se jim razklenejo same od sebe. Zdaj, ko so zagledali mater, so se šele do dobra zavedli, kaj so pravzaprav namerjali. Nikdar bi ne dopustili, da bi se Nejčku le za las krivice zgodilo, saj so ga vsi iz srca ljubili, kaj še, da bi ga tepel kdo izmed njih! Ah, in danes so ga hoteli sami... »Oj!« so zatulili ob tem izpoznanju vsi in prestrašeni pričakovali, kaj bo.

Mati so videli dovolj, videli na lastne oči. »Poberite se mi izpred oči!« so zavpili, in solza žalosti jim je zdrknila po resnem licu, ah, solza, ki jo je zakrivila razposajena deca.

Glasno so zaihteli otroci in se poizgubili izpred obličja materinega.

Ko so se pa mati nekoliko pomirili, so segli v košaro, ki so jo vzeli s seboj na semenj in privlekli na dan nekaj v papir zavitega. »Ná, Nejček!« so rekli in razvili pred njim papir. »Ná, vse je tvoje, kar sem prinesla s semnja, drugi ne dobe ničesar.«

Nejčku zatrepeče srce. »A-a-a!« vzklikne strmeč v te tako lepe reči.

Ko se je že nekoliko nagledal teh materinih darov, mu počijo na uho neki otožni glasovi, neko zadušljivo ihtenje.

Nejček privzdigne glavico. Ah, Mihca zagledajo njegove oči, Mihca, ki je tam za hlevom vokal in venomer pogledaval po materi, po Nejčku, pogledaval milo, proseče.

Dobremu Nejčku se bratec zasmili. »Mama«, zakliče, »Miec tud' pliden bil, daj Micu tud'!«

Ali mama reko: »Mihec ni bil nič priden, in nobeden ne! Viš, še topli bi te kmalu.«

»Mama, nic bubalo, nic bubalo! Daj Micu tud', mama, daj!« prosi Nejček.

»Lej, Nejček, kako lepe reči so to!« reko nato mati, kakor da bi preslišali njegovo prošnjo. Toda Nejček se ni dal premotiti. »Mama, daj Micu tud', vis, oka!« de proseče, in debele solze se mu udero po nedolžnih licih, solze, ki so glasno klicale: »Usmiljenje, usmiljenje, mama!«

Mati pogledajo Nejčka v obraz. Zapazijo, da so mu oči mokre. »Ljubo moje dete, kaj pa ti je, da vekaš?« vzkliknejo in ga vzemo v naročaj. »Kaj pa ti je, srček moj, da vekaš?« vzkliknejo in pritiskajo sinčka k sebi. Nejček se jim pa ovije okolo vratu in med ihtenjem in poljubovanjem prosi za Mihca, Gregorja, Lenčico, Jerico . . .

Materi zaigrajo solze v očeh, solze mehkega veselja. »Kako dobrega bratca imajo!« vzdihnejo za nekaj trenutkov, pokličejo otroke in razdele mednje, kar so prinesli s semnja . . .

Divji mož.

*Divji mož, oj, mož bavlav —
tam po lesu hodi,
ves kosmat in razoglav
nefi ogenj s hlodi.*

*Skuhal bi si zajčka rad,
ali piskra nima,
v glavo spredaj, v glavo zad
sajast je od dima . . .*

*Pa je rekel divji mož:
Kdo se vbadaš s kuho?
Dim — ta reže kakor nož,
grlo imam suho . . .*

*Pa užaljen leže — smuk! —
stegne nogo boso,
in ležeč zagrizne luk,
pije hladno roso . . .*

*Pa se v nogo spekel je,
glasno je zatulil,
besen v goro stekel je,
tam lase si pulil!*

Fran Žgur.

